

Til medlemmerne af
Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Journalnummer: 21-7111-000002
Dato: 11. juni 2021
Initial - Enhed: TRIMAD - JORDKONT

Referat af møde i Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Emne: Kontaktudvalget rådgiver Landbrugsstyrelsen i spørgsmål om kontrol- og dispensationspraksis for økologiautoriserede primærbedrifter og forsyningsvirksomheder mv. med henblik på blandt andet forenkling og imødegåelse af regelovertrædelser. Udvalget rådgiver tillige om anvendelsen af eksisterende regler, regeldannelse, EU-politikken og øvrige internationale spørgsmål, autorisation samt offentliggørelsespolitik vedrørende overtrædelser på økologiområdet.	
Mødeleder: Inger Løn Referent: Trine Skov Madsen Dato: 26. maj 2021 Varighed: 09:00-12:30 Sted: Skype	Kontaktudvalget: Landbrugsstyrelsen (LBST): Tina Bagge Bonnichsen, Marianne Bisgaard Landbrug & Fødevarer (L&F): Jette Jørgensen, Lars Holdensen Økologisk Landsforening (ØL): Sten Dissing, Sybille Kyed Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (FBJ): Åse Ditlefsen Ferrão SEGES: Birgit Ingvorsen Forbrugerrådet Tænk (FT): Bo Egelund Repræsentanter fra Landbrugsstyrelsen: Ane F. Førde, Inger Løn, Trine Skov Madsen, Sofie Quitzau Eskildsen, Camilla Frederiksen, Tine Pedersen, Mads Brun Pedersen. Fraværende: Jette Jørgensen, Sybille Kyed, Bo Egelund.

Dagsorden	Drøftelse og konklusion	Aftaler
1. Godkendelse af dagsorden og præsentationsrunde	Sten Dissing blev introduceret som nyt medlem af Kontaktudvalget for ØL og der blev taget en præsentationsrunde. Sofie Quitzau Eskildsen blev også præsenteret som afløser for Trine Skov Madsen, når hun går på barsel til september. Dagsorden blev godkendt efter ombytning af punkt 8 og 9	
2. AKO på økologi	LBST fremviste oversigten over AKO-overtrædelser på økologikontroller og pointerede, at man fortsat så de samme tendenser med AKO-overtrædelser på medicinoptegnelser og syge dyr. FBJ spurgte ind til, hvorvidt det er de samme, der har flere AKO-overtrædelser, men LBST konkluderede, at det ikke nødvendigvis er tilfældet. L&F spurgte ind til, hvorvidt der var billeder at se fra sagerne om ly og læ, hvortil LBST orienterede, at der nok er billeder på de enkelte sager, hvor de er en del af den konkrete sagsbehandling.	
3. Meddelelser (LBST)	LBST præsenterede oversigt over anmeldelser, dispensationer og afslag. SEGES forespurgte, hvorvidt der ligger sager om nedsat omlægnings- og ventetid. LBST orienterede, at man lige nu er godt med ift. sidste år, så der er ikke udsigt til nær så mange udsættelser. Man oplever dog fortsat et stort pres, da der kommer rigtig mange ansøgninger ind. L&F ønskede at vide, hvorvidt dispensationerne til samtidig drift var givet til nyomlæggere og kommenterede, at der efterhånden må være en del økologer med samtidig drift. LBST havde ikke overblik over antallet, men pointerede at bier også fremgik af opgørelsen samt at tallet for tilladelser til samtidig drift er dynamisk, da nogle økologer kun har samtidig drift i en periode. L&F kommenterede, at det kunne være interessant at kigge på regeloverholdelsen hos dem med samtidig drift og LBST tilføjede, at man gerne lavede en opgørelse over antallet og typerne af berifter samt kigge på, om der kunne være nogle udfordringer. SEGES nævnte, at man har indtryk af, at det er svært at have samtidig drift på planteavl, så det er primært ifm. juletræsproduktion, biavl og forskellige former for husdyravl, at der søges om samtidig drift.	

	ØL spurgte i forlængelse heraf ind til, hvorvidt LBST har mulighed for at kontrollere et andet CVR-nummer, når en landmand har konventionel og økologisk produktion i to forskellige CVR-numre. LBST svarede, at så længe ejerforholdet er det samme, er det en mulighed. Generelt har man meget fokus på adskillelse og massebalance, så når økologer ejer denne type bedrifter, skal de være meget opmærksomme på at levere det nødvendige til kontrollen, så der ikke opstår mistanke ift. økologiens troværdighed. LBST orienterede om ændringer i processen for udarbejdelsen af vejledningen til 2022, hvor man vil ændre den formelle høringsperiode i september til en mere uformel sparringsrunde med erhvervet i august. Kontaktudvalgets medlemmer vil få den nye vejledning tilsendt til distribuering. SEGES forespurgte om sparringsrunden kunne ligge senere, men LBST var ikke sikker på, at det vil blive muligt, grundet tidspres. LBST orienterede efterfølgende om nye regler for spirer og afgrænsede bede: - Produktionen af spirer skal baseres på økologiske frø og dyrkes i et inert medie. Alt der kræver voksemedie og gødning mv. skal i bundjord. - LBST kan ikke længere give bortfald af omlægningstid til afgrænsede bede. Dyrkning i potter er tilladt, når det drejer sig om urter og prydplanter, der sælges direkte til den endelige forbruger. LBST gjorde opmærksom på, at man løbende sender nyheder ud om de nye EU-regler og opfordrede Kontaktudvalgets medlemmer til at videreformidle dem. LBST fulgte slutteligt op på et punkt fra sidst omkring brugen af ECA-vand og kunne orientere, at man i Sverige nu har fjernet KRAV-mærket fra ECA-vand, der bruges til drikkevandsrensning. Tolkningen af reglerne på dette område er således ensrettet i Sverige og Danmark.	
4. Udfordringer i økologikontrol- len	Først orienterede LBST om årets proces ifm. manglende indberetning, hvor 147 økologer fik tilsendt rykkere både digitalt og med fysisk post, mens 38 endte med at få tilbagekaldt deres autorisation pga. fortsat manglende indberetning. ØL spurgte ind til, hvorvidt det drejer sig om hobbylandmænd eller nogle der har en reel produktion og om man kan lave noget materiale, som kontrollørerne kan udlevere og økologerne kan hænge op som påmindelse.	

	LBST svarede, at man ikke havde det fulde overblik over typerne af økologer, der ikke får indberettet, men at den umiddelbare fornemmelse er, at det afhænger mere af, hvorvidt de søger støtte eller ej, om de husker at få indberettet. LBST kommenterede fortsat, at man allerede holder økologerne meget i hånden ift. dette og stillede spørgsmålstejn ved, hvor langt man skal gå, men at kontrol-lørerne i øvrigt gerne tager noget materiale med til uddeling på økologikontrol. L&F spurgte ind til, om LBST får respons på ophørsbrevene, hvor-til LBST svarede, at det gør man i nogle tilfælde. L&F fulgte op med en forespørgsel på et et overblik over hvem de 147 økologer er. LBST kommenterede, at det ofte er økologer, der producerer grøntsager og SEGES foreslog i forlængelse af dét, at man kunne prøve at nå ud til dem, der ikke indberetter via gartneri-fagblade. Der var efterfølgende en generel drøftelse omkring, hvorvidt det er muligt at nå disse ud fra en formodning om, at de hverken er medlem af organisationerne, ikke har konsulenter og ikke søger støtte. Efterfølgende kom LBST ind på salg af produkter efter ophør som økolog. Der er set eksempler, hvor økologen troede han var op-hørt, men konsulenten ikke har meldt det ind for at sælge de sidste produkter, hvilket har givet nogle udfordringer. LBST understregede, at det er vigtigt at ophør meddeles skriftligt til styrelsen og at der skal være en plan for afhændelse af økologiske produkter, da det ikke er muligt at sælge dem som økologiske efter op-hørsdatoen. SEGES kommenterede, at det også er det, der er meldt ud til konsulenterne. LBST sluttede af med at orientere om udfordringer med græsning i malkekvægsproduktion. Det ses i kontrollen, at store besætninger har svært ved at leve op til kravet om, at dyr skal på græs. LBST overvejer derfor at lave en kampagne på det for at skabe fokus på det hos økologerne med malkekvæg. LBST uddybede, at det særligt er et problem ved robotbesætningerne og store besætninger og at økologikontrollen oplever, at det er økologernes indstilling der giver udfordringer. Kontaktudvalget udtrykte generelt stor opbakning til en eventuel kampagne og anså det for at være et stort problem. L&F spurgte ind til omfanget, mens ØL foreslog at man kunne se på kravet om antallet af lyse timer, da køer også græsser, når det er mørkt.	
--	---	--

	LBST svarede, at man kunne prøve at undersøge omfanget nærmere, og at man har indtryk af, at det er de nyere økologer, der kom til for 4-5 år siden, der har en udfordrende indstilling. SEGES supplerede, at konsulenter har problemer med at trænge igennem på dette område, så det er vigtigt, at presset også kommer fra kontrollen/LBST.	
5. Meddelelser (erhvervet)	L&F fortalte om det kommende sommermøde, hvor temaet er fremtidens planteavl på baggrund af nye EU-regler og erhvervets egne initiativer. Derudover arbejdes der med udfasning af ikke-økologisk husdyrgødning. Det er vedtaget i brancheaftalen til kvæg og skal også op ift. brancheaftalen for grise. Det skal fungere som backup, hvis den nye økologiforordning ikke giver mulighed for at LBST kan regulere det. L&F orienterede ligeledes om arbejdet med deres økologistrategi, hvor man er i gang med nogle særlige indsatser inden for grise, bl.a. brugerbetalte velfærdsvurderinger. Der arbejdes også på initiativer ift. fjerkræ og man håber på, at det kan blive løftestangen til at skabe initiativer ift. kvæg, særligt hvis LBST laver kampagne rette mod malkekvæg. FBJ oplyste, at Demeter International vil indføre forbud mod at aflive hanekyllinger efter klækning. Dette er specielt en udfordring i Danmark, hvor der er tre store biodynamiske bedrifter med æglæggere og de mener ikke, at det giver mening at opfodre hanekyllingerne. I andre lande er det en integreret del af produktionen, da de anvender andre racer, der lægger færre æg, men over en længere periode. SEGES orienterede, at de bliver lagt sammen med ØL i et innovationscenter. Det er dog stadig tidligt i processen, men umiddelbart bliver der ikke de store ændringer i det faglige arbejde, kun i organiseringen. Innovationscentret bliver et center på omkring 45 medarbejdere. LBST spurgte ind til ØkologiKongres i efteråret og SEGES fortalte, at man er langt med planlægningen, men at man ikke på nuværende tidspunkt har yderligere information omkring indholdet. Slutteligt spurgte LBST ind til, hvorvidt Kontaktudvalgets medlemmer havde gjort sig nogle overvejelser ift. vertikalt landbrug inden for økologien, da det er noget, der skal kigges nærmere på i en nær fremtid. Både ØL og FBJ udtrykte klart, at man ikke anså det for en økologisk produktionsform, da økologi handler om at dyrke jorden med	

	naturligt lys. L&F havde endnu ikke gjort sig nogle nærmere overvejelser, men bakkede umiddelbart op om ØL og FBJ's betragtninger.	
6. Status for EU-arbejdet	LBST præsenterede hovedpointerne fra møde i økologikomiteén den 4.-6. maj 2021. Produktionsregler <u>Heterogent materiale</u> blev formelt vedtaget den 8. maj – det betyder, at retsakten publiceres tidligst den 8. juli. <u>Frø og planteformeringsmateriale:</u> Dette er i virkeligheden mest en diskussion af, hvordan den nye økologiforordning skal forstås, og ikke et konkret forslag til nye bestemmelser. Der er flere uafklarede spørgsmål. Et af de større er om omlægningsperioder planteformeringsmateriale og om småplanter. Det er ikke hensigtsmæssigt, at der er så stor usikkerhed om det, da det allerede træder i kraft næste år, og alle har behov for at vide mere om, hvad der kommer til at gælde. Kommissionen holder fast i, at ifølge ny økologiforordning kan der gives dispensation til ikke-økologiske småplanter og at der så også vil være et forbud mod at lave småplanter på basis af ikke-økologiske frø. Spørgsmålet har nu været oppe på flere møder. Og medlemslandene er generelt meget utilfredse med denne læsning og ønsker at holde småplanter ude af dispensationsmuligheden, men vil gerne kunne tillade brugen af ikke-økologiske frø som basis for småplanter (ved dispensationer). Kommissionen er nu kommet med en ide til at løse spørgsmålet om småplanter. Kommissionen ser det som en løsning at lave en ny delegeret retsakt, som ændrer detailreglerne sådan, at der kan gives tilladelse til brug af ikke-økologiske frø – men ikke til småplanter. Der var generel opbakning til ideen. I forhold til spørgsmålet om omlægningstider er Kommissionen også langsomt ved at finde en løsning, men dette er endnu ikke helt på plads. Diskussion på mødet handlede også en del om, at medlemsstaterne har behov for at få en endelig udmelding fra Kommissionen ift. disse spørgsmål – så landene kan orientere erhvervet. Kommissionen blev bedt om at komme med nogen udmeldinger. Kommissionen ønsker ikke at give egentlige udmeldinger, men overvejer at besvare et brev med en række spørgsmål, hvilket vil give afklaring på en række spørgsmål.	

	<u>Om opdatering af positivlister:</u> Dette forslaget har været i Kommissionens offentlige høring, og Kommissionen er nu ved at lægge sidste hånd på forslaget. For positivlisterne for rengøring og desinfektionsmidler bliver de nye områder, der omhandler rengøring/desinfektion for foder- og fødevarer virksomheder, og på planteområdet, først udarbejdet fra 2023. Vi forventer afstemning i starten af juli. <u>Præsentation af aktionsplanen:</u> Kommissionen ønsker, at det økologiske areal udgør 25% i 2030. Forbruget skal trække udviklingen, produktionen skal øges, og de offentlige goder leveret af den økologiske produktion skal belyses og øges. <u>EGTOP:</u> Kommissionen har nedsat en særlig ekspertgruppe, EGTOP. EGTOP er i gang med at lave en rapport over begrebet Factory farming og om, hvordan kriteriet kan håndteres. Et andet spørgsmål, som behandles i EGTOP, er produkter til rengøring og desinfektion, samt om produktion af salt. I nærmeste fremtid vil der være møder om foder, forarbejdnings- teknikker og måske om mikroalger. De mere overordnede spørgsmål om positivlisten for gødning, vil først blive behandlet til 2022. Kontrol- og importforslag De andre hovedområder, der diskuteres, er kontrolområdet – bl.a. krav til regnskaber og dokumentation, og kontrol i forbindelse med import. I forhold til import behandles forskellige forslag om håndtering af import og samhandel med 3. lande. Styrelsen deler som regel de forslag, som Kommissionen sender i offentlig høring, med dialoggruppen om ny økologiforordning. Der var ingen kommentarer til oplægget.	
7. Orientering om relevante domsafsigelser på økologiområdet.	SEGES indledte med, at punktet kom af, at de indimellem hører om retssager, hvor økologer er involveret, men at de sjældent hører om resultaterne af dem. Det sker i hvert fald ikke systematisk. SEGES havde således forespurgt om at få det bragt op i dette regi ud fra en tanke om, at det kunne være rart med en orientering eller evt. en henvisning til, hvor man kan se dommen, da det er spændende at følge med i og der må være noget at hente til videre erfaringer. LBST foreslog, at de fremover kan orientere, når de er blevet bekendt med, at der er sket en domsafsigelse, så de, der er interesserede, selv kan søge aktindsigt hos den pågældende domstol. LBST mente dog ikke, at det kunne anbefales, at de orienterede om	Fremover vil LBST under meddelelser orientere om eventuelle relevante domsafsigelser.

	dommens indhold, da det i så fald vil blive LBST's fortolkning af dommen. LBST kunne ydermere orientere, at der er en database på vej, så det forhåbentligt bliver nemmere at finde frem til domsafsigelser generelt. SEGES spurgte ind til, hvorvidt nogle domme ligger offentligt tilgængeligt, f.eks. på domstole.dk, hvortil LBST svarede, at de ikke ligger i deres fulde længde. Der var en generel drøftelse af mulighederne for selv at søge domsafsigelser frem på nettet og konklusionen blev, at der generelt er meget begrænset tilgængelighed til domsafsigelser. LBST sluttede af med, at man fremover løbende vil orientere om, når der foreligger domme, som er relevante og gøre det som en fast del af KU-møderne.	
8. Eventuelt	SEGES understregede, at processen omkring udmelding af gødningsregister har været rigtig træls for økologerne. LBST kommenterede, at det er en effektivering af noget, der blev besluttet for et par år siden og at der en dialog i gang mellem det relevante team i LBST og SEGES. Næste møde i Kontaktudvalget er onsdag den 15. september 2021.	
9. Den nye kundeportal	LBST præsenterede det nye Tast selv og dets grundlæggende funktioner. SEGES spurgte ind til fuldmagter, muligheden for at få vist nyheder samt hvor autorisationsnummeret er angivet. Det blev ligeledes foreslået, at man tilføjede noget omkring økologiindberetning jf. snakken tidligere. LBST noterede de forskellige kommentarer for at tage dem med videre i arbejdet. SEGES ønskede at vide, hvor breve, sendt til en kundes P-nummer, kunne ses. LBST viste, hvordan al post nu ville ligge samlet ét sted, men at man også har mulighed for at vælge, at man kun vil se post sendt til P-nummer eller CVR-nummer.	